

پژوهش برای شناخت ساختارهای تکنیکی و تزئینی درب های منبت دوره پهلوی با تاکید بر درب صنیعی آستان قدس رضوی

فرشته ساعدی _ کارشناس ارشد هنر اسلامی saedi2102@yahoo.com

چکیده

این مقاله با مطالعه منبت در دوران اسلامی به لحاظ ویژگی های فنی و هنری آغاز می شود و در قالب شیوه های منبت کاری در پنج گروه تخت، محدب، مقعر، شبکه و حجم ادامه می یابد. در دوره پهلوی دگرگونی خاصی در طرح ها و نقوش سنتی ظاهر می گردد که در آثار گوناگون این زمان مشهود است. در این دوره شاهد کم رنگ شدن اصالت در نقوش سنتی و نیز ورود ترکیب ها، نقوش و گل هایی به نام گل فرنگ که در ایران سابقه و پیشینه ای نداشته اند هستیم. گاهی طرح هایی که شامل ترکیب بندی های اسلیمی و ختایی زیبایی بودند، به وسیله ی هنرمندان در اماکن مقدس، مانند بارگاه حضرت امام رضا(ع) و یا برخی آثار نفیس، به کار گرفته شد. در این مقاله ابتدا به طور کلی به نقوش و تکنیک های اجرایی در منبت کاری دوره پهلوی می پردازد. سپس به روش توصیفی به معرفی و تحلیل یک اثر منبت کاری دوره پهلوی پردازد که در گنجینه ی موزه ی آستان قدس رضوی نگهداری می شود. نتیجه بیانگر آن است که درب چوبی منبت کاری صنیعی از تکنیک های تزئینی و ساخت رایج در منبت دوره پهلوی بهره برده است و نقش مایه های آن نقوش اسلیمی و ختایی و کتیبه نگاری است که به تاثیر پذیری از سنت رایج در منبت کاری ایران در این برهه از زمان است.

واژگان کلیدی: درب چوبی منبت صنیعی، منبت دوره پهلوی، درب چوبی دوره پهلوی